

[Valdemar Thomsen.]

imod, er det utidssvarende Styre, vi er inde under. Her ligger nemlig Faren for Folkestyrets Fremtid.

I Slutningen af sin Forelæggelsestale antydede den højtærede Indenrigsminister, at man kunde overveje, om visse af de i Forslaget indeholdte Bestemmelser bør sættes i Kraft allerede med Virkning fra det førstkommende Folketingsvalg. Jeg slutter da med at spørge Ministeren, hvilke Bestemmelser han i den Forbindelse tænker paa.

Gregersen: Grundloven udtaler, at der skal sikres en ligelig Repræsentation af de forskellige Anskuelser, og den fastslaaer Forholdstalsvalgmaaden. Det vil naturligvis sige, at Rigsdagen skal være det nøjagtigst mulige Spejlbillede af de Opfattelser, der gør sig gældende i Befolkningen, og at hvert Parti, hver Bevægelse, hvad man nu vil kalde det, i Rigsdagen skal repræsenteres nøjagtigt i Forhold til sit Antal af Stemmer. Jeg indrømmer, at for de Partier, som har overskredet den Barriere, som Valgloven har rejst, har dette ogsaa saa nogenlunde været Tilfældet. Der er maaske et Parti, der har faaet et Mandat for lidt, og et andet, der har faaet et for meget, men i det store og hele har Repræsentationen for de Partier, der er kommet herind, været saa nogenlunde forholdsmæssig og ligelig. I den Henseende har altsaa Partierne herinde ikke noget at beklage sig over.

Den Hovedindvending, vi har at gøre imod den gældende Valglov og imod Forslaget til den nye, er det Brud paa det ligele og forholdsmæssige, der gør sig gældende over for nye Partier. Vi har selv haft Slæbet med at samle Underskrifter, og vi har opnaaet adskillige Tusinde over det Gennemsnit, der skulde til for at faa en Mand valgt, uden at vi fik nogen. Det følte som en Uret, og det var en Uret, men det gav os paa den anden Side et godt Grundlag for at angribe de Partier, der knægtede Retten for at lukke os ude. Vi gjorde det ogsaa, og jeg tror ogsaa med Virkning. Det er efter min Mening dumt at tro, at man kan slaa frie Strømninger ned med Vold. Kan man ikke holde dem nede ved Argumenter og ved den Politik, man selv fører, saa er uretfærdige Hemninger nytteløse. Et frit Folkestyre betyder fri Drøftelse af Problemerne, og Folkets frie Forkastelse eller Antagelse af de Synspunkter, der fremsættes under den offentlige Debat, finder sit haandgribelige Udtryk i Stemmeafgivningen paa Valgdagen.

Men Indenrigsministeren, som har skre-

vet dette Valglovsforslag, vil, samtidig med at den sidste grundlovsmedholdelige Uret paa Valgomraadet forhaabentlig forsvinder med Landstingets Afskaffelse, sætte sit Navn under paa en Valglov, der forstærker og forgrover den Uret, der har raadet i den til den gamle Forfatning knyttede Valglov. For i Dag ved Valg til Folketinget at faa Del i Tillægsmandaterne — og det er jo det, det drejer sig om, naar Minoriteter spredt over Landet skal repræsenteres — skal nye Partier først skaffe 10 000 Underskrifter og derefter paa Valgdagen præstere $\frac{1}{148}$ af Stemmerne, idet der bortset fra Færøerne er 148 Medlemmer af Folketinget. Fidusen ligger her i, at denne $\frac{1}{148}$ af Stemmerne skal falde inden for det ene af de tre Omraader, Jyllands, Øernes og Hovedstadens Omraade, en meget betydelig Skærpelse. Indenrigsministeren siger nu i sin Forelæggelsestale, at da der efter Grundlovsforslaget, bortset fra Færøerne, skal vælges 169 Medlemmer, vilde den anførte Regels Bibeholdelse betyde en væsentlig Lempelse i Adgangen til at faa Tillægsmandater, idet det vilde være tilstrækkeligt, at et Parti i et af de tre Omraader opnaaede $\frac{1}{169}$ af samtlige Stemmer. Maa jeg gøre opmærksom paa straks, at der skal nu vælges 203, og at det alene af den Grund vilde være at snyde paa Vægten ikke at tildele det Parti, der opnaaede $\frac{1}{203}$ af Stemmerne, et Mandat, men Ministeren foretrækker nu at paastaa, at der kun skal vælges 169, idet der ogsaa i den Henseende er noget muggent ved de listevalgte, der skal holdes uden for den almindelige Fordeling. Men ikke nok med det: Ministeren trækker yderligere 40 fra, saa Fordelingen skal foretages, som om der kun skulde vælges 129.

Denne Manipulation faar følgende Virkninger, idet der regnes med de ved Valget i 1935 afgivne Stemmer, 1 646 438. Med en Repræsentation i nøjagtigt Forhold til de afgivne Stemmer vilde et Mandat til en Rigsdag paa 203 Medlemmer falde paa 8 111 Stemmer. Men naar der skal regnes, som om Rigsdagen kun bestod af 129 Medlemmer, naar der altsaa skal snydes paa Vægten, saa skal der 12 763 Stemmer til, og disse 12 763 Stemmer skal opnaas inden for et af de tre Omraader og ikke i Landet som Helhed. Dette rummer den teoretiske Mulighed, at der kan opnaas f. Eks. 1 Stemme mindre end Gennemsnittet i hvert af de tre Omraader, og Partiet vilde da kunne opnaa $3 \times 12 762$ eller 38 286 Stemmer uden at opnaa nogen Repræsentation. Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen udtalte, at det var 3 Gange mere, end der